

563. 1.

KONINKLIJKE BOODSCHAP.

Aan

de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Wij bieden U hiernevens ter overweging aan een ontwerp van wet houdende naturalisatie van *Mathias Echternach* en 20 anderen.

De toelichtende memorie (en bijlagen), die het wetsontwerp vergezelt, bevat de gronden, waarop het rust.

En hiermede bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.

Het Loo, den 20 Augustus 1937.

WILHELMINA.

563. 2.

ONTWERP VAN WET.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat er aanleiding is tot naturalisatie van *Mathias Echternach* en 20 anderen, die aan Ons het verzoek daartoe hebben gedaan, met overlegging — wat betreft de in de artikelen 2 en 3 genoemden voor zooveel doenlijk — van de bewijsstukken, bedoeld in artikel 3 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* No. 268), op het Nederlandschap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij de wetten van 21 December 1936 (*Staatsbladen* Nos. 209 en 913);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel 1.

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan:

- 1°. *Mathias Echternach*, geboren te *Malborn, Thalfang* (Pruisen) den 20 Mei 1881, mijnwerker-stutter, wonende te *Brunssum*, provincie *Limburg*;
- 2°. *August Joseph Enning*, geboren te *Weseke* (Pruisen) den 25 Februari 1898, landbouwer en paardenhandelaar, wonende te *Kotten*, gemeente *Winterswijk*, provincie *Gelderland*;

- 3°. *Wilhelm Franz Fröhlich*, geboren te *Diedersdorf* (Pruisen) den 24 Februari 1871, concierge, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*;
- 4°. *Hermann Marten Geerds*, geboren te *Emden* (Pruisen) den 9 April 1895, kantoorbiedende, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*;
- 5°. *Alexandre Pierre Adrien Guijaux*, geboren te *Roosendaal en Nispen* (Noordbrabant) den 10 Februari 1907, werktuigkundig ingenieur, wonende te *Roosendaal en Nispen*, provincie *Noordbrabant*;
- 6°. *Eugen Heigl*, geboren te *Mannheim* (Baden) den 23 Juni 1909, bakkersknecht en broodbezorger, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*;
- 7°. *Otto Ferdinand Wilhelm Hilmer*, geboren te *Hamburg* (Duitschland) den 13 December 1898, bedrijfsleider, wonende te *Soerabaia* (Nederlandsch Indië);
- 8°. *Clara Linna Hulda Jäger*, geboren te *Ebeleben* (Pruisen) den 24 Juli 1890, buffetjuffrouw, wonende te *'s-Gravenhage*, provincie *Zuidholland*;
- 9°. *Carl Johann Kneib*, geboren te *Koblenz* (Pruisen) den 17 Augustus 1883, procuratiehouder, wonende te *Aerdenhout*, gemeente *Bloemendaal*, provincie *Noordholland*;
- 10°. *Wilhelmina Krick*, geboren te *Antwerpen* (België) den 2 Januari 1893, werkzaam bij de Nederlandsche R.K. Centrale Vereeniging ter bescherming van meisjes, afdeling *'s-Gravenhage*, wonende te *'s-Gravenhage*, provincie *Zuidholland*;
- 11°. *Leonardus Gerhard Olden*, geboren te *Epe* (Pruisen) den 19 Januari 1910, bankwerker-electricien, wonende te *Haarlem*, provincie *Noordholland*;
- 12°. *Josephine Sophie von Pigage*, geboren te *Duisburg* (Pruisen) den 29 Juli 1889, onderwijzeres, wonende te *Posterholt*, provincie *Limburg*;
- 13°. *Herbert Rappmund*, geboren te *Essen, Rüttenscheid* (Pruisen) den 10 Augustus 1915, onderwijzer, wonende te *Brunssum*, provincie *Limburg*;
- 14°. *Heinrich Joseph Laurenz Rauscher*, geboren te *Aken* (Pruisen) den 17 Januari 1884, architect, wonende te *Vaals*, provincie *Limburg*;
- 15°. *Hans Heinrich Wilhelm Rieck*, geboren te *Dusseldorp* (Pruisen) den 15 November 1908, kantoorbiedende, wonende te *Schiedam*, provincie *Zuidholland*;
- 16°. *Werner Heinrich Schnackers*, geboren te *Aken* (Pruisen) den 15 Januari 1910, kapper, wonende te *Kerkrade*, provincie *Limburg*;
- 17°. *Eduard Terakowski*, geboren te *Langendreer*, thans *Bochum-Langendreer* (Pruisen) den 26 April 1908, meetarbeider van het kadaster, wonende te *Kerkrade*, provincie *Limburg*;
- 18°. *Georg Zapf*, geboren te *Bamberg* (Beieren) den 1 October 1899, machinist-waschmeester, wonende te *Terneuzen*, provincie *Zeeland*.

Artikel 2.

Met afwijking van het bepaalde bij artikel 3, vierde lid, onder 3°. der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* No. 268), op het Nederlandschap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij de wetten van 21 December 1936 (*Staatsbladen* Nos. 209 en 913), wordt bij deze de hoedanigheid van Nederlander verleend aan:

- 1°. *Leonard Johan Sieler*, geboren te *Kerkrade* (Limburg) den 1 Juli 1913, mijnwerker-houwer, wonende te *Kerkrade*, provincie *Limburg*;
- 2°. *Lambertus Terbrack*, geboren te *Amsterdam* (Noordholland) den 28 Juli 1898, kantoorbiedende, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*.

Artikel 3.

Met uitbreiding van het bepaalde bij artikel 6 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* No. 268), op het Nederlander-schap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij de wetten van 21 December 1936 (*Staatsbladen* Nos. 209 en 913), wordt bij deze de hoedanigheid van Nederlander verleend aan *Wilhelm Fröhlich*, geboren te *Bogdanowska (Rusland)* den 30 April/13 Mei 1915, kantoorbediende, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*.

Artikel 4.

Deze wet treedt in werking met ingang van den dag na dien harer afkondiging.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

De Minister van Justitie,

563. 3.

MEMORIE VAN TOELICHTING.

Onder verwijzing voor het overige naar de ingewonnen ambtsberichten ¹⁾ ten aanzien van de verzoeken om naturalisatie van **MATHIAS ECHTERNACH** en 20 anderen moge de ondergeteekende het volgende aantekenen.

De verzoeker, genoemd in artikel 1 onder 1°., is geboortig uit Malborn, Thalfang (Pruisen). Den 2den Februari 1920 vestigde hij zich in Nederland, waar hij sindsdien onafgebroken heeft gewoond. Hij is gehuwd met eene van oorsprong Nederlandsche vrouw. Zijne kinderen, van wie er twee nog minderjarig zijn, hebben Nederlandsche scholen bezocht. Hij gevoelt zich ingeburgerd en is voornemens hier te lande te blijven wonen. Als mijnwerker-stutter aan de Staatsmijn Hendrik voorziet hij in het onderhoud van zich en de zijnen.

De in artikel 1 onder 2°. genoemde verzoeker, geboortig uit Weseke (Pruisen), is sinds 27 Augustus 1923 in Nederland gevestigd. Nadien heeft hij steeds in Nederland gewoond, is gehuwd met eene vóór het huwelijk Nederlandsche vrouw en gevoelt zich Nederlander. Zijne vier kinderen zijn in Nederland geboren. Mede met het oog op deze kinderen wordt het Nederlandschap door hem begeerd. Als landbouwer en paardenhandelaar heeft hij het bestaan.

De in artikel 1 onder 3°. genoemde, geboortig uit Diedersdorf (Pruisen), vestigde zich den 1sten Juni 1921 voorgoed in Nederland, na er ook te voren van 1904 tot 1908 verbleven te hebben. Hij is hertrouwd met eene van oorsprong Nederlandsche vrouw. Zijn zoon heeft hier te lande de school bezocht, vervulde militairen dienst in het Nederlandsche leger, werd daarin bevorderd tot sergeant. Mede met het oog op dezen zoon wordt het Nederlandschap door hem begeerd. Als concierge in dienst van eene Amsterdamsche bankiersfirma voorziet hij in het onderhoud van zich en zijn gezin.

De verzoeker, genoemd in artikel 1 onder 4°., afkomstig uit Emden (Pruisen), is sinds 1 Februari 1922 in Nederland woonachtig, waar hij voornemens is te blijven. Hij is gehuwd met eene vóór het huwelijk Nederlandsche vrouw en gevoelt zich

ingeburgerd. Hij is werkzaam als kantoorbediende bij een te Amsterdam gevestigden groothandel in wol en voorziet aldus in eigen onderhoud en in dat van zijne echtgenoot.

De in artikel 1 onder 5°. genoemde verzoeker is hier te lande geboren uit een vader van Belgische en eene moeder van Nederlandsche herkomst. Behoudens eene onderbreking van 23 Juli 1934 tot 23 September 1935, gedurende welken tijd hij voor het vervullen van militairen dienst elders heeft verbleven, heeft hij in Nederland duurzaam verblijf gehad. Hij heeft eene Nederlandsche opvoeding en opleiding genoten; o. a. studeerde hij aan de Technische Hoogeschool te Delft, waar hij het diploma van *werktuigkundig ingenieur* behaalde. Hij gevoelt zich ingeburgerd. Hij is werkzaam als opzichter in tijdelijken dienst bij de gemeente Roosendaal en Nispen.

De in artikel 1 onder 6°. genoemde, afkomstig uit Mannheim (Baden), kwam in 1912, op driejarigen leeftijd, met zijne ouders naar Nederland. Behoudens eene onderbreking van November 1927 tot October 1928, is hij in Nederland gebleven. Hij heeft hier te lande de school bezocht, is gehuwd met eene vóór het huwelijk Nederlandsche vrouw en gevoelt zich ingeburgerd. Mede met het oog op zijn hier te lande geboren kind wordt het Nederlandschap door hem begeerd. Als bakkersknecht en broodbezorger voorziet hij in het onderhoud van zich en zijn gezin.

De verzoeker, genoemd in artikel 1 onder 7°., is geboren te Hamburg (Duitschland). Hij vestigde zich op 22 Februari 1922 in Nederlandsch-Indië, waar hij sindsdien, behoudens eene onderbreking van 6 Augustus 1930 tot 1 Juni 1931, gedurende welken tijd hij met verlof elders heeft verbleven, steeds heeft vertoefd. Te voren was hij reeds van 1900 tot 1916 in Nederland woonachtig geweest, terwijl hij ook nadien nog verschillende malen voor langeren of korteren tijd in Nederland verbleven heeft. Hij heeft Nederlandsch onderwijs genoten, is gehuwd met eene vóór het huwelijk Nederlandsche vrouw en gevoelt zich Nederlander. Zijne beide kinderen zijn in Nederlandsch-Indië geboren. Eene zuster bezit de Nederlandsche nationaliteit door huwelijk. Als bedrijfsleider werkzaam in eene autozaak voorziet hij in het onderhoud van zich en de zijnen.

De in artikel 1 onder 8°. genoemde verzoekster is geboren te Ebeleben (destijds Thuringen, thans Pruisen). Sedert 1914 is zij in Nederland aanwezig, waar zij zich ingeburgerd gevoelt. Als buffetjuffrouw in een volksgebouw voorziet zij in haar onderhoud.

De in artikel 1 onder 9°. genoemde, afkomstig uit Koblenz (Pruisen), is sinds 1 Maart 1920 in Nederland woonachtig. Hij is gehuwd met eene van oorsprong Nederlandsche vrouw en gevoelt zich ingeburgerd. Zijne beide hier te lande geboren kinderen krijgen eene Nederlandsche opvoeding. Werkzaam als procuratiehouder voorziet hij in het onderhoud van zich en zijn gezin.

De verzoekster, genoemd in artikel 1 onder 10°., is geboren te Antwerpen (België). Sinds 9 Juli 1924 is zij in Nederland gevestigd en is voornemens te blijven. Zij gevoelt zich Nederlandsche. Zij is bezig met stationswerk voor de Nederlandsche R.-K. Vereeniging ter bescherming van meisjes, afdeling 's Gravenhage.

De in artikel 1 onder 11°. genoemde is geboren te Epe (Pruisen). Zijn vader is oorspronkelijk Nederlander geweest, doch heeft deze hoedanigheid verloren doordat verzoekers grootvader zich tijdens de minderjarigheid van verzoekers vader tot Duitscher liet naturaliseeren. Sinds 15 Juni 1927 heeft hij in Nederland hoofdverblijf gehad, na er ook te voren verbleven te hebben. Hier te lande heeft hij eene lagere school bezocht. Hij is met eene Nederlandsche verloofd en gevoelt zich Nederlander. Hij is werkzaam als bankwerker-electricien op de centrale werkplaats der Nederlandsche Spoorwegen te Haarlem.

De in artikel 1 onder 12°. genoemde, geboortig uit Duisburg (Pruisen), is sinds 2 April 1913 in Nederland gevestigd, terwijl zij ook voordien reeds een paar jaar hier te lande de school bezocht heeft. Zij behaalde o. a. de akte lager onderwijs, alsmede

¹⁾ Zijn, met de overige bij deze Memorie van Toelichting overgelegde stukken, nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden.